

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Централізована бібліотечна система
Хмельницької міської територіальної громади
Центральна публічна бібліотека

ОСІННЄ БОЖОЛЕ

Віталія Міхалевського

*Персоніфікований список літератури,
присвячений 60-річчю поета*

Хмельницький
2021

Видання пропонує читачеві інформацію про життя і творчість хмельницького поета Віталія Міхалевського, якому у 2021 році виповниться 60. Також тут вміщено список літератури, до якого увійшли усі видані книги поета, та бібліографію про творчість митця.

Адресоване широкому загалу – всім, хто цікавиться поезією.

Центральна публічна бібліотека
вул. Подільська, 78
м. Хмельницький
29000
E-mail: kmcbs.c@gmail.com
Сайт: www.cbs.km.ua

Укладач:
Колокольникова Т. М.
Коректор:
Василишина О. Б.

Міхалевський Віталій Цезарійович народився 3 листопада 1961 р. в селі Подільське (Привороття) Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині. Змалку виявив неабиякий хист до точних наук.

Водночас батько прищеплював йому і тягу до мистецтва, культури. У рідному селі закінчив школу із золо-

тою медаллю. Потім відразу вступив на математичний факультет Чернівецького державного університету, закінчив його з відзнакою. Два роки проходив офіцерську службу. 3 грудня 1986 р. постійно проживає у місті Хмельницькому. 26 років працював у сфері інформаційних технологій галузі зв'язку (інженером-програмістом, начальником відділу міського, обласного підприємств електрозв'язку, заступником начальника, в.о. начальника Центру інформаційних технологій та технічного забезпечення Хмельницької філії ВАТ «Укртелеком».

У 1997 р. захистив дисертацію, кандидат фізико-математичних наук. Зараз доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Хмельницького національного університету.

Ще у школі почав писати вірші, але не надавав цьому особливого значення. Тільки у 2002 р., під час творчого звіту художньої самодіяльності на роботі, за підтримки

колег виступив із семистрофним віршем «За зв'язок без браку!». Цей випадок підштовхнув Віталія Цезарійовича до написання ліричних віршів, які побачили світ у газетах «Подільський кур'єр», «Проскурів».

Згодом друкувався і в літературних альманахах «Творче Поділля. Ювілей» (2003) та «Антологія сучасної новелістики та лірики України» (2004-2013), міжнародному журналі «Склянка часу (Zeitglas)» (2003-2016).

Автор збірок «Я жду весну» (2003), «Крапельина вина, або Уроки української» (2005), «Година пік, або Твір на власну тему» (2006), «Місце під сонцем» (2006), «Невиправний романтик, або Як я провів літо» (2011), «Соло на трубі» (аудіозбірка, 2011), «Перші черешні» (2012), «Яблука райські» (2013), «Цукерково-букетні вірші» (2015, 2018, 2020).

Лауреат міської премії ім. Богдана Хмельницького (2006), обласної премії ім. Тараса Шевченка (2015), обласної премії ім. Миколи Федунця (2020). Нагороджений Почесною відзнакою Хмельницького міського голови (2014), Почесними відзнаками Хмельницької міської ради III (2017) та II (2020) ступенів, Грамотою Верховної Ради України (2019).

Член Національної спілки журналістів України (2011), Національної спілки письменників України (2014), голова Хмельницької міської організації НСПУ (2017).

Голова Хмельницького обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка (2013). Ініціатор проведення в місті Хмельницькому з 2015 року літературного фестивалю «Слово єднає!».

*Певно, в кожного на горищі
Весь пожовклий і геть потертий
Є блокнот цукеркових віршів.
А точніш, – цукерково-букетних...*

До книги подільського поета Віталія Міхалевського «Цукерково-букетні вірші» (2015) увійшли ліричні вірші різних років. Філософські та інтимні роздуми автора складають цілісну палітру глибоких почуттів.

*Мучся, чоловіче,
Вліво вже ні кроку!
Жінка – щастя й відчай,
І політ високий.*

*Подвиги, турботи,
Божевільні вчинки.
А без неї хто ти?
І створив Бог жінку.*

Збірка «Я жду весну» вийшла у світ у 41-шу річницю автора, тому і вміщено у ній 41 вірш. Має три тематичні

розділи: «Твір на вільну тему», «Запрошення», «Капелька света».

Якої весни чекає поет? Це весна відродження, якій уже ніщо не стане на заваді. Він чекає її не тільки для себе, чекає для всіх, для всієї України. Недаремно ж збірка відкривається візуальним віршем у вигляді тризуба, де логічно вмонтований рядок із гімну України: «Ще нам, браття-українці, усміхнеться доля».

Тонкий лірик сповнює свого ліричного героя, який часом є поетом, легкою настроєвою мінливістю, єднає його з природою: то зі свіжою весною, то з тихим і забутим листопадом, мабуть, тому що й сам автор народився у листопаді.

Деякі з поетичних творів повняться філософською глибиною роздуму про життя: одних воно несе далеко, аж в глибоку осінь, а в інших обривається ще раннім літом «Слід зірки». З особливим трепетом ставиться автор до своєї маленької батьківщини, до рідного отчого дому:

«... Додому тягне – куди б не втік ти».

Тут також зустрічаємо смуток через бистрину плину молодості, у багатьох поезіях гостро відчувається ностальгія.

Однак не варто думати, що тільки сумом повниться збірка. Розбавляють загальний стиль діалогові форми поезії, написані для донечки: «Мамина считалочка», «Умка», «Моє сонечко».

Друга збірка «Крапельина вина, або Уроки української» Віталія Міхалевського вийшла у світ у 2005 р. Складається вона із шести циклів: «На устах усього світу», «По колу рухається все», «Місце під сонцем», «Пустіть погрітися», «І словами тебе лоскочу», «Іду на Ви!».

Тут авторське чутливе серце пекучим болем відкликається на наші суспільні негаразди, події: заробітчанство, «помаранчеве відродження», вимирання сіл.

*Поле, колись ти хвалилось ріллею
Чорною...*

*Плачу безсило над матір-землею
З торбою.*

*Мовчки селянські отак вимирають
Корені...*

*Хочеш кричи – лиш лякатимеш зграї
Воронів...*

Не оминає автор і теми життя, ґрунтовно розвиває її. Уже не проста ностальгія за молодістю хвилює поетову уяву, більш болючим йому здається непередбачуваний коловорот життєвої долі, яка невблаганна: «Така вже доля», «По колу рухається все», «Колисала мати сина».

Знаходимо в збірці і поезії-відклики на твори відомих українських поетів. Разом із Ліною Костенко Віталій Міхалевський під шелест листя цілує очі коханої

(«Колискова»). На заклик Івана Франка іде лупати скалу і твердо знає, що завжди йтиме вперед, ніколи не зупиниться, не падатиме духом «Ніколи не плач!».

Загалом дивує читача краса метафор, новаторська рима, відчувається ріст автора, його поезії.

Перечитуючи кожен вірш Віталія Міхалевського зі збірки «Година пік, або Твір на власну тему», яка побачила світ у 2006 році, бачимо, як автор відповідально орієнтує нас на одвічні людські ідеали: щастя, добро, любов, віру та надію. З погляду читача, між рядками звучить ствердження поета: «Я українець, син свого народу!». Уже у перших поезіях «Боже, бережи Хмельницький!», «Купальська ніч» чується замилювання рідним краєм, чітка відданість автора батьківській землі.

Відлунює тут і тугу за славою козакою «Ще люльку викурю», і взагалі духом війни та боротьби з усіма своїми недолями та бідами («Три дні», «Зі щитом»). По-особливому емоційно насиченим є вірш, присвячений сучасній біді – абортам:

*...Та не буде весни в нас, ні літа.
Все відбудеться тільки не з нами...
Нам ніколи не жити на світі –
Нас сьогодні позбулися мами.*

Друга частина збірки – це ода жінці, її красі, загадковості та неприступності: «Жінкам», «Залицання»,

«Красива», «І створив Бог жінку». До неї автор звертається «красуне», дивується чудом її природи:

*Через вас починаються війни
І стають ворогами навік.
Через вас – хай пастушка, царівна –
Пропада не один чоловік.*

Особливо чарує поета жіночий танець. Ліричний герой перебуває у пошуках найкращої з жінок, адже саме вона має стати його «Девіз». І не важливо, чи ця жінка вже комусь належить, він зважується і на крадене кохання («Кража», «Божеволю немов»).

Загалом в інтимній ліриці знаходимо і прояв національного характеру: хоча мова йде про одвічну тему кохання, але в нього – українська душа («Піде нічка в чисте поле»). Місцями навіть відчувається фольклорний стиль.

У 2006 р. побачила світ ще одна збірка Віталія Міхалевського «Місце під сонцем», до якої увійшло 100 поезій. Вона у своїй переважній частині складається з того, що уже було надруковане.

Раніше поету дорікали, що його збірки за тематикою і жанровою ознакою не мають чіткої композиційної побудови. Тому й не дивно, що з'явилася та, у якій – все найкраще з попереднього і 14 нових поезій виразно погруповано:

I. «Серце подільського краю» – тема любові до рідного краю, замилювання його красою.

II. «Така вже доля» – примхливість долі людини (часом це доля України), непередбачуваність життя, туга за втраченим або непрожитим.

III. «Вишиванка» – пройнята українською ментальністю лірика, що тонко відлунює зразками рідної поезії XIX ст.

IV. «Нема часу» – смуток автора через те, що тільки турботи і тривоги заповнюють життя, а в цьому галопі люди не встигають просто пожити.

V. «Девіз» – «чоловіча» поезія, сповнена красою боротьби, нестримним бойовим духом, поривами свободи, рвучкістю до досягнення мети.

VI. «Спогад» – спогади про колишнє кохання, про дитинство донечки, про свої юні літа (цікаво, що тут автор дуже природно дає читачеві відчуття, що мова йде про минуле).

VII. «Вибираю тебе»: перша частина циклу – печаль нездійсненого чи то нерозділеного кохання або такого, що не має права на життя; друга – шалене, чарівне, безмежне і, що головне, розділене кохання ліричного героя до своєї обраниці.

VIII. «Стріла амура» – зачарування природою, красою жінки, возвеличення її.

ІХ. «Іду на Ви!» – цикл проіннятий переживаннями, мріями, своєрідними філософськими настроями автора.

Серед нових поезій, які увійшли до «Місця під сонцем», особливо зачаровують ті, які присвячені рідному краю: «Хмельницький вечірній», «Серце подільського краю».

*Я у місті такому живу,
Що відоме у цілому світі.
Мій Хмельницький, мій сон наяву!
Три стріли – слід віків заповітний.*

До свого 50-річчя у 2011 Віталій Міхалевський видав ще одну збірку «Невиправний романтик», або Як я провів літо». З'явилася вона як гомін утвердження поета на стезі глибоко ліричної поезії. Недарма ж своє натхнення автор знаходить у коханні. Чому саме така назва? Пояснимо. У збірці поет символічно проєктує життя на пори року природи. Початкові два цикли «До музи», «Соло на трубі» відлунюють «невинно-чистим першим снігом» грудня, відповідно молодим відчуває себе й автор:

*А я ж цікавий ще! І молодий...
Вогонь у серці, очі – чисте небо.*

Однак кохання ліричного героя ще не здійснилося, а тільки має початися, тому він зве кохану: «моєю станьте», «може будемо разом».

Безмежно чарує наступний цикл «У мого кохання найкраще ім'я», в якому розташувалися п'ять поезій. У «Попелюшці» з'являється жінка («у ній – весна, уся краса жіноча») з найкращим сонячно-світлим ім'ям – «Світланка». Поету у здобутті її прихильності сили додає незламна «Віра», підтримує «Надія», що народилася «першим підсніжником весняного гаю», і уже заповнює «Любов».

У наступному циклі ліричний герой зовсім повесняному залицяється, шаленіє, цілує свою єдину, милується:

Що нікуди від них не втечеш –

Сам цю тайну пізнав неземную.

Білий світ я увесь розмалюю

Дивним кольором Ваших очей!

Любов росте, міцніє, сіяє літнім сонцем, цвіте в ромашковому полі («Ромашковий роман») та п'ярко танцює несмілим сумом – наближається осінь.

У наступних поезіях вже чується зрілість автора, його певний життєвий багаж, де багато роздумів дорослої людини, гостро відчувається смуток за нещодавно пройденими молодими літами.

Наприкінці збірки ліричний герой говорить: «Ну, здрастуй, осене...». Спливає його смуток, віє дух змужніння. Він розуміє, що кохання буває й восени, але в цій порі воно інше. Глибоко відчутна ніжність кожного поетичного рядка збірки, захоплює чарівна мелодика поезій.

Твори автора:

Міхалевський В. Ц. Я жду весну : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Евріка, 2003. – 68 с.

Міхалевський В. Ц. Крапельина вина, або Уроки української: поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2005. – 72 с.

Міхалевський В. Ц. Година пік, або Твір на власну тему : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2006. – 80 с.

Міхалевський В. Ц. Місце під сонцем : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2006. – 144 с.

Міхалевський В. Ц. Невиправний романтик, або Як я провів літо : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2011. – 88 с.

Міхалевський В. Ц. Соло на трубі : аудіозбірка поезії у авторському виконанні / В. Ц. Міхалевський ; аудіозапис С. І. Пустовий. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2011. – 100 аудіофайлів.

Міхалевський В. Ц. Перші черешні : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2012. – 160 с.

Міхалевський В. Ц. Яблука райські : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Маріуполь : Азов'є, 2013. – 210 с.

Міхалевський В. Ц. Цукерково-букетні вірші : поезії / В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2020. – 256 с.

Про нього:

І слово проситься у Вірш...: Віталію Міхалевському – 55 : біобібліогр. покажч. / Хмельниц. обл. орг. НСПУ, Хмельниц. обл. орг. ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка., Хмельниц. ОУНБ; упоряд. В. О. Мельник. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2016. – 88 с.

І слово проситься у Вірш...: Віталію Міхалевському – 55 : біобібліогр. покажч. / Хмельниц. обл. орг. НСПУ. – Хмельницький : ФОП Цюпак А.А., 2016. – 100 с.

Все почалося з гуморесок : про Віталія Міхалевського / М. Кульбовський // 3 подільського кореня. Кн. 3. – Хмельницький, 2004. – С. 32-35.

Кульбовський М. Не перевелись у нас іще романтики : про Віталія Міхалевського / М. Кульбовський // Проскурів. – 2005. – 30 черв. – С.14.

Кульбовський М. Поетична новелістика Віталія Міхалевського / М. Кульбовський // Проскурів. – 2006. – 21 груд. – С.1,14.

Мацько В. «Годину пік» / В. Мацько // Проскурів. – 2006. – 13 лип. – С. 15.

Балема Р. Життєва математика Віталія Міхалевського / Р. Балема // Подільські вісті. – 2006. – 3 листоп. – С. 3.

Яровенко Т. Віталій Міхалевський пише вірші за математичними формулами / Т. Яровенко / Є! Теленавігатор. – 2007. – 15 січ. – С.1, 2.

Яровенко Т. Віталій Міхалевський : «Поезія для мене – це спосіб мислення» / Т. Яровенко // Проскурів. телеграф. – 2011. – 3 листоп. – 1, 6.

Кульбовський М. Невиправний романтик Віталій Міхалевський / М. Кульбовський // Проскурів. – 2011. – 27 жовт. – С. 14.

Яхницька С. Поетичне соло Віталія Міхалевського / С. Яхницька // Слово Просвіти. – 2011. – 29 груд. – С. 8.

Великосельська О. «Перші черешні» Віталія Міхалевського / О. Великосельська // Проскурів. – 2013. – 28 берез. – С. 9.

Радущинська О. Віталій Міхалевський : твоє цілує ім'я / О. Радущинська // Проскурів. – 2014. – 20 лют. – С.14.

Слободянюк Т. Осіннє божоле Віталія Міхалевського / Т. Слободянюк // Поділ. вісті. – 2014. – 2 груд. – С. 3.

Гаврищук А. «Ви живіть, мої вірші, як вільні вітри...» / А. Гаврищук // Ключ. – 2015. – 25 груд. – С. 6.

Кульбовський М. Поетичної долі пора золота / М. Кульбовський // 3 подільського кореня. – Хмельницький, 2015. – Кн. 8. – С. 101-108.

Кульбовський М. Іще не осінь Віталія Міхалевського / М. Кульбовський // Проскурів. – 2016. – 3 листоп. – С. 1,12.

Кушнір Д. Цукерково-букетні вірші Віталія Міхалевського / Д. Кушнір // Край Кам'янецький. – 2015. – 20 листоп. – С. 5.

Гаврищук А. «Ви ідіть, вірші-браття, по правду свою»... / А. Гаврищук // Фортеця. – 2016. – 1 груд. – С. 6.

«Читай українською» в бібліотеках міста // Проскурів. – 2018. – 27 верес. – С. 15.

Салій І. Єднало слово хмельничан / І. Салій // Проскурів. – 2018. – 4 жовт. – С. 15.

«Поділля OPEN-2019» : фестиваль шанувальників книги // Фортеця. – 2019. – 21 берез. – С. 6.

Людкевич М. Слово – то мудрості промінь / М. Людкевич // Слово Просвіти. – 2019. – 26 верес. – 2 жовт. – С. 16.

Віталій Міхалевський : поет // Хмельницький в іменах. Прозаїки, поети, журналісти : бібліогр. довід. / упоряд. : В. Дмитрик, Є. Семенюк. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2006. – С. 95.

Міхалевському Віталію Цезарійовичу // Лауреати міської премії імені Богдана Хмельницького у галузі історії, культури і мистецтва (1994-2013 роки) : біобібліогр. довідник до 20-річчя з часу заснування премії / Хмельницька міська рада ; Управління культури і туризму ; Хмельницька міська ЦБС ; худож. В. І. Карвасарний. – Хмельницький : Сторожук О. В., 2014. – С. 67.

Міхалевський Віталій Цезарійович // Слово єднає! : літ.-публіц. альманах. №1, 2018 / Хмельниц. міськрада, Упр. культури і туризму, Хмельниц. міська ЦБС ; [редкол. В. А. Захар'єв [та ін.] ; відп. за вип. Т. С. Козицька ; ред.-уклад.: Т. С. Козицька, В. Ц. Міхалевський]. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – С. 142.

Міхалевський Віталій Цезарійович // Слово єднає! : літ.-публіц. альманах. №2, 2020 / Хмельниц. міськрада, Упр. культури і туризму, Хмельниц. міська ЦБС ; [редкол. В. А. Захар'єв [та ін.] ; відп. за вип. Т. С. Козицька ; ред.-уклад.: Т. С. Козицька, В. Ц. Міхалевський]. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – С. 152.

Віталій Міхалевський // Південний Буг : альманах, №№ 5-6, 2020 / Хмельниц. обл. орг. НСПУ, Хмельн. міська орг. НСП України, Хмельниц. міськрада ; [ред.-упоряд.: В. І. Горбатюк, П. І. Маліш, В. Ц. Міхалевський ; редкол.: Р. Балема [та ін.]. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2020. – С. 27.

